

КИТАЄВЕ — історична місцевість у Києві. Знаходиться на пд. околиці міста за 9 км від Києво-Печер. лаври. Назва «К.» походить від тюрк. слова, що означає укріплення, фортеця. У 10–13 ст. тут розташовувалося добре укріплене городище (дослідники ототожнюють його із літопис. м. Пересічин), яке контролювало долину Дніпра і було пд. форпостом Києва (згадане у літописах під 1154 й 1161, зруйноване ордами хана Батия 1240). Відкрите у 19 ст. (заг. пл. 2,2 га, товщина культур. шару 0,3–0,5 м), розкопки не проводилися. На Пд. від городища — курган. могильник. Його досліджували Д. Самоквасов (1874), В. Науменко (1876), В. Хвойка та В. Городцов (1886–94), О. Ертель (1911–14), А. Кубишев (1961), І. Мовчан (1973, 1984, 1987, 1988). Виявлено бл. 400 насипів вис. 0,5–2 м і діаметром 7–12 м (розкопано бл. 30). Простежено три обряди поховань: трупопокладення, трупоспалення, кенотаф. Серед поховал. інвентарю — ножі, кресала, залізні вістря стріл, жін. прикраси, срібна монета князя Володимира Святославича. На Пн. Зх. від городища А. Кубишев та І. Мовчан здійснили розкопки великого с-ща 5–7 ст. (заг. пл. 40 га) із залишками жител зруб. і каркасно-стовпової конструкцій, у ході яких знайдено фрагменти ліпної та гончар. кераміки, бойову сокиру, заготовки до бронз. браслетів тощо. Побл. городища, у т. зв. Виноград. садку, знаходяться два печерні

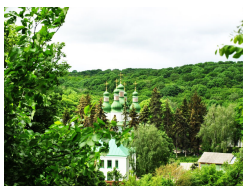
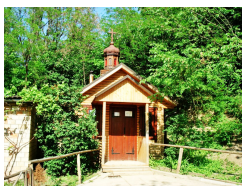
комплекси, походження яких, за переказами, сягає давньорус. часів, проте достовірні дані стосуються 16–18 ст., коли тут мешкали видатні діячі православ. Церкви — преподобні Досифей, Серафим Саровський та ін. Під час розкопок житл., госп. і церк. споруд (1911–14 — О. Ертель, 1993–94 — співроб. Музею історії Києва) зафіксовано залишки кахляних печей, написів-графіті, предметів побуту пізньосередньовіч. часу. На тер. К. зведено «**Китаївську пустинь**» **Свято-Троїцький чоловічий монастир**.

Рекомендована література

1. Захарченко М. Киевъ теперь и прежде. К., 1888;
2. Толочко П. П. Історична топографія стародавнього Києва. К., 1970;
3. Мовчан І. І. Давньокіївська околиця. К., 1993;
4. Коваленко В. Фортеця в Голосієвому // Вісн. Укр. товариства охорони пам'яток історії та культури. 1999. № 1;
5. Ізотов А. Від Пересічнця до Китаєва // УК. 2004. № 10;
6. Бобровський Т. А. Підземні споруди Києва від найдавніших часів до середини ХІХ ст. (спелео-археологічний нарис). К., 2007.

Г. Ю. Івакін

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Китаєве / Г. Ю. Івакін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6643>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).